

DE HORROR VAN ANIMAL HOARDING

Monique Hendriks

Eerder verschenen boeken van auteur Monique Hendriks:

"Heavy Metal Chick" - ISBN: 9789462548008

Chantal van Duizen is het bekrompen leven in haar Brabantse geboortedorp ontvlucht na een auto-ongeluk met Perla, haar beste vriendin. Het was niet zomaar een ongeluk, want toen Chantal ontwaakte na een harde klap, bleek Perla verdwenen te zijn. Het lichaam van de jonge vrouw werd teruggevonden in de nabijgelegen bossen. Perla bleek om het leven te zijn gebracht met een scherp voorwerp. Een zwaar trauma voor Chantal, mede omdat de dader nooit gepakt is. In Engeland heeft ze een nieuw leven opgebouwd en is ze een succesvolle metalzangeres. Een platencontract ligt in het verschiet en de band spurt omhoog in de hitlijsten. Alles zit mee, tot er lugubere gebeurtenissen plaatsvinden en het verleden weer heel dichtbij komt...

"Witte Vrouwen; Ze verschijnen. Ze spoken. Ze voorspellen"

ISBN: 9789463183550

Wereldwijd zijn er verhalen te vinden over in het wit geklede dames die uit het niets verschijnen. Ieder land heeft er een naam voor. Het zijn Witte Wieven, Weiße Frauen, Dames Blanches, Dame Bianca's, Frades, Bílá Paní, White Ladies en Banshees. Ze worden onder andere gezien in grotten, beekjes, ruïnes, bossen en kastelen. Dit boek neemt je mee op reis langs mysterieuze plaatsen en laat je kennismaken met deze merkwaardige vrouwelijke verschijningen in witte kleren. Het is geschreven met een kleine knipoo, maar tegelijkertijd met een bloedserieuze ondertoon. De witte vrouwen laten zich immers vaak genoeg zien. Bovendien zijn het niet altijd geesten, hebben sommigen vleugels en komen ze niet allemaal van onze aarde. Een aantal van hen geniet bekendheid als "wetenden witten" en heeft een rol van gids aangenomen, anderen worden 's nachts in slaapkamers gezien, maar let op...

Wit is niet altijd positief.

©Monique Hendriks

Titel: "De horror van Animal Hoarding"

Auteur: Monique Hendriks

Website: www.moniquehendriks.nl

2^e druk, mei 2016

(1^e druk, januari 2011 en was een uitgave van Greendycke Publishing)

ISBN: 9789463183567

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

DE HORROR VAN ANIMAL HOARDING

Proloog

Ze voelde mijn hete adem in haar nek en begon te dreigen dat als iemand er opnieuw voor zou zorgen dat al haar dieren in beslag genomen zouden worden, ze alle dieren van die persoon zou vergifigen. Ze nam afstand, zonderde zich meer en meer af, kreeg ruzie met andere omwonenden en liet niemand meer binnen.

Soms liep ik langs haar met lakens geblindeerde ramen, mezelf afvragend welke taferelen er zich in het huis afspeelden. Nooit zag ik een kat achter het glas zitten. Ik wist dat ze een fauteuil voor haar vensterbank had staan en ze haar katten verbood zich te tonen aan de buitenwereld. Haar poort zat op slot en was gebarricadeerd met rotzooi. Hoe kun je angstige, intuïtieve gevoelens bewijzen?

Uiteindelijk kreeg ik de Dierenbescherming zover dat zij op basis van de historie van mevrouw een controle bij haar zouden houden. Vlak voor de geplande datum verhuisde mevrouw naar het buitenland met een onbekende bestemming. Als ik in dit boek aan haar refereer, spreek ik van de Haagse-hoarder.

Had ik maar geweten wat ik nu weet, denk ik wel eens. Mogelijk had ik dan de signalen nog beter herkend en de kwestie eerder aanhangig kunnen maken.

Veel mensen zijn niet op de hoogte van het leed dat psychisch zieke, excessieve dierenverzamelaars veroorzaken of hebben er zelfs nog nooit van gehoord. Dit boek is zowel geschreven voor belangstellende dierenliefhebbers als voor professionele hulpverleners, zodat men de signalen van animal-hoarding sneller kan herkennen.

Langs de zijlijn heb ik advies gegeven bij een aantal gevallen van animal hoarding, zoals bijvoorbeeld bij een case die bekendheid geniet onder de naam "De Elkenrade-zaak". In het Limburgse Elkenrade had een dwangmatige dierenverzamelaar zo'n 30 paarden in een te kleine loods gepropt. Ze voorzag ze niet van voedsel en water en de dieren stonden tot hun knieën in de mest. Buurtbewoners hadden geklaagd bij de Dierenbescherming, maar vonden daar geen gehoor. Omwonenden gooiden vaak appels via het raam van de loods naar binnen, in de hoop

zo de paarden van een beetje eten te kunnen voorzien. Uiteindelijk lukte het de Stichting Paard in Nood om de dierenpolitie in beweging te krijgen. De dierenpolitie schakelde een opslaghouder in die de paarden in beslag nam. Dat ging niet zachtzinnig. Hengsten en zwangere merries werden allemaal in een slachtrailer gepropt, waardoor de dieren letsel opliepen en er duidelijk sprake was van onnodig lijden. Het transport was ook helemaal niet nodig, want de Stichting Paard in Nood had diverse opvangplekken geregeld voor de dieren. Toch werd er vanuit overheidswege besloten om daar geen gebruik van te maken. Onze overheid heeft een speciale dienst, genaamd de DR (Dienst Regelingen). Deze dienst verzorgt de opslag van in beslag genomen dieren. De aangestelde opslaghouders bevinden zich op geheime locaties in ons land en de paarden van Elkenrade werden naar zo'n plek vervoerd. Veel mensen zijn er dan ook van overtuigd dat dieren die in beslag genomen worden bij dwangmatige dierenverzamelaars "veilig" zijn in de handen van zo'n opslaghouder en natuurlijk dachten veel mensen dat de paarden van Elkenrade ook gered waren van het monster dat ze in zo'n slechte omstandigheden had gehuisvest. De kwestie Elkenrade kreeg veel aandacht in de media en er hadden zich meerdere adoptanten gemeld die één of meerdere paarden wilden adopteren.

Hoewel de DR op haar website stelt dat ieder in beslag genomen dier naar een goed opvangadres gaat waar het de nodige zorg krijgt, bleek dat niet het geval. Van twee paarden kregen we informatie. De eerste berichten die ons bereikten gingen over het paard Chipper. In zijn glorietijd was het een gezond paard, tot de animal hoarder hem kocht en hem in de donkere loods in Elkenrade plaatste, verstoken van daglicht en zonder voedsel en water. Via een foto, die genomen was bij de opslaghouder, konden we zien dat dit paard in de opslag slecht gehuisvest was, veterinaire zorg en basiszorg ontbeerde en ontzettend triest uit zijn ogen keek. Chipper had genoeg meegemaakt en gooide er zelf het bijltje bij neer. Hij kon niet meer en was helemaal op. Hij was van de hel naar de hel gegaan en is bij de opslaghouder gestorven. Doc, een merrie, werd na veelvuldig aandringen van de Stichting Paard in Nood vrijgegeven door de opslaghouder. Ze werd een maand na haar inbeslagname afgeleverd bij de stichting Paard in Nood. Doc had te lange, onbekapte hoeven toen ze in beslag genomen werd. Gedurende de periode bij de opslaghouder, bleek daar niets aan

gedaan te zijn. Ook haar wonden bleken niet behandeld. Haar vachtconditie was zeer slecht en nog steeds zat daar ontlasting in als gevolg van de slechte behandeling bij de dierenverzamelaar. Deze ontlasting was compleet versteend en er zaten hele plakpaten op haar huid vastgekoekt, van mest en urine versmolten met zand.

Chipper overleed bij de opslaghouder. Doc is gelukkig goed terechtgekomen en heeft bij de stichting Paard in Nood alle nodige zorg gekregen. Hoe het alle andere paarden is vergaan, blijft gissen.

De hoarder kwam weg met een werkstraf. Van deze dwangmatige verzamelaar werd bekend dat ze in een woning leefde vol met dierenkadavers, waaronder honden en vogels. Er was slechts één dier in leven in haar woning en dat bleek een papegaai te zijn. Deze is in beslag genomen en het is onbekend waar het dier is terechtgekomen.

In het verleden verzamelde deze psychisch, zieke vrouw maltezers en konijnen op een dwangmatige manier. Na de hele toestand in Elkenrade vluchtte ze in de anonimiteit, maar we ontdekten al gauw dat ze zich opnieuw richtte op dieren en besloten had zich toe te leggen op het verzamelen en fokken van australian shepherds.

De Partij voor de Dieren stelde kamervragen en daar bleef het bij.

Deze case staat niet op zichzelf...

Er is nog een hoop werk aan de winkel...

Dit boek is de tweede druk van het in januari 2011 verschenen boek met de gelijknamige titel. Ik heb besloten om deze tweede druk te laten verschijnen omdat de informatie nog steeds actueel is.

Een woord van dank gaat uit naar mijn lieve man Jean voor al zijn steun bij de totstandkoming van dit boek. Dank ook aan alle mensen die hun ervaringen deelden. In het bijzonder wil ik Kitty van der Terp van de stichting Kladderkatjes en Nicole Mommertz van SunSum Textproductions bedanken.

Ik draag dit boek op aan onze vermiste kater Petro die naar alle waarschijnlijkheid is gestolen door een dwangmatige dierenverzamelaar en in Engeland is beland en ik draag het ook op aan het paard Chipper.

Monique Hendriks

Inhoudsopgave

I. Hoarders versus Animal-Hoarders	9
- Het verschil tussen verzamelen en hoarden	10
- Wat is een hoarder?	10
- Wat zijn animal-hoarders?	16
- Animal-hoarding, een nieuwe ziekte?	26
II. Gevaren	28
- Gezondheidseffecten en gevaren voor de hoarder	29
- Overlast van animal-hoarders	32
- Gevaren voor de omgeving	37
III. Animal-hoarders, de grens voorbij	39
- Het huishouden van de animal-hoarder	40
- Relaties met mensen	41
- Een te koop staande woning in Zeeland	45
IV. Typen animal-hoarders	51
V. Feiten, onderzoeken en verklaringen	67
- De complexe problematiek	68
- De verklaringen van de animal-hoarder	71
- Enkele feiten	77
VI. De dierenlachtoffers	81
- Welke dieren worden er verzameld?	82
- Hoe komen animal-hoarders aan hun dieren?	83
- De dieren zijn het slachtoffer	85
- De rol van de dierenarts	88
- Aandachtspunten voor hulpverleners	91
- Geen afstand doen van dode dieren	94
- Gevaren voor dieren in de nabije omgeving	96
VII. Kindermishandeling	102
- Kindermishandeling	103
- Animal-hoarding en kinderverwaarlozing	108
- Het verhaal van Carmila	112

VIII. Het aanpakken van animal-hoorders	121
- Een zaak aanhangig maken	122
- Uitvluchten van de animal-hoarder	123
- De situatie in kaart brengen	124
- Ingrijpen bij de animal-hoarder	125
- Animal-hoorders in het nieuws	131
- Verslagen maken tijdens en na het ingrijpen	133
- Dierenmishandeling en crimineel gedrag	134
- Opmerkelijke gerechtelijke uitspraken	138
- De animal-hoarder vervolgen	139
IX. Hulpverlening voor animal-hoorders	143
- Het belang van nacontroles	144
- Hulp verlenen aan een animal-hoarder	146
- Hulpverlening op de lange termijn	150
- Recidivisten	155
- Een engel met engelengeduld	157
- De waarheid onder ogen durven te zien	160
- Het is tijd om oogkleppen te verwijderen	161
X. In beslag genomen dieren van animal-hoorders	166
- Een praktijkvoorbeeld	167
- Wat gebeurt er met de in beslag genomen dieren?	171
- Coördinatie na een inbeslagname	176
- Gezondheidsproblemen van dieren van animal-hoorders	179
- Euthanasie	180
- De dieren van animal-hoorders herplaatsen	181
- Aandachtspunten voor dierenhulporganisaties	182
- Het verhaal van Mika, de kater die altijd huult	184
XI. Wat te doen als u een animal-hoarder kent?	189
- Moeilijkheden bij de aanpak van animal-hoarding	190
- Wetgeving	191
- Wat moet er gebeuren om animal-hoarding tegen te gaan?	192
- Een melding doen	194
- Wat u kunt doen om te helpen	197

I

Hoarders versus Animal-Hoarders

*"De helft van het leed dat wij in onze harten bewaren,
is leed omdat wij het bewaren."*

B. Cornwall

Het verschil tussen verzamelen en hoarden

Hoarding is een Engels woord dat vertaald kan worden in “hamsteren”, een afgeleide van het solitair levende knaagdier, de hamster. Hamsters graven gangenstelsels onder de grond, waarin zij ruimtes creëren die onder andere dienen als voorraadkamers. Een hamster kan de wangzakken vullen met voedsel en deze later leegdrukken met de pootjes. Op die manier “hamstert” het diertje een voorraad. Mensen die hoarden, hamsteren bezittingen.

In dit boek gebruik ik woorden zoals: collectie, voorraad en verzameling. Deze woorden worden vaak in verband gebracht met een hobby. Een verzamelaar is immers blij met een opgebouwde collectie en vindt het leuk om mensen te ontmoeten die hetzelfde verzamelen. Meestal heeft een verzamelaar een afgebakend gebied in huis gewijd aan de verzameling. Zo heeft een kennis van me, die graag met zijn metaaldetector speurt naar bijzondere voorwerpen in de grond, een vitrinekast waarin hij zijn vondsten tentoonstelt. Hij is bereid om iedereen die interesse toont uitleg te geven over zijn verzameling.

Verzamelen geeft mensen een kick, want het is prachtig als je mineraalstenen verzamelt en een Tanzanietsteen vindt in een uiterst zeldzame kleurvariant.

De verzamelaars waarover ik in dit boek spreek, zijn niet bereid hun collectie te tonen, houden hun verzameling verborgen en beperken zich niet tot een afgebakende plek in hun woning. Deze zogeheten “hoarders” lijden aan een ernstige ziekte.

Wat is een hoarder?

We kennen allemaal wel iemand met een schoenentik, koopziekte of verzamelwoede. Er zijn best een hoop mensen die niet makkelijk spullen kunnen weggooien en hun schuur of zolder volstouwen met rommel die “ooit nog eens van pas kan komen”.

Soms is het logisch dat mensen gaan hamsteren. In oorlogstijd of bij een natuurramp zal ieder mens proberen een voorraad aan te leggen om te kunnen overleven.

In het dagelijkse leven is het ook logisch om een voorraadjie aan te leggen van een product dat in de winkel in de reclame is of een extra paar laarzen te kopen omdat ze zo lekker zitten. En veel mensen sparen geld op de bank voor mindere tijden of als appeltje voor de dorst.

Soms hamsteren mensen uit oogpunt van het milieu, ze bewaren bakjes om die later te kunnen hergebruiken of sparen dozen van de supermarkt om ze dienst te laten doen voor het verzenden van postpakketten. Veel mensen bewaren spullen die voor hen een sentimentele waarde hebben.

We hebben allemaal onze voorraden aangelegd die we in het leven nodig menen te hebben. Allen hebben we wel iets bewaard dat we zelden of niet gebruiken, denk maar aan de sapcentrifuge die in de kelder staat of de boeken in de kast die we gelezen hebben en waarschijnlijk nooit meer opnieuw zullen openslaan.

Hoarders gaan een grote stap verder. Zij verzamelen van alles, zoals: tijdschriften, kaarten, flessen, plastic bakjes, kleren, schoenen, meubels of voedsel. Ook zijn er hoarders die vreemde of zinloze goederen hamsteren. Voorbeelden daarvan zijn mensen die hun ontlasting in potten bewaren, geen afstand kunnen doen van navelpluis en hondenharen of afval verzamelen. Bij hoarders maakt men in Amerika vaak een onderscheid tussen de mensen die compleet vervuild zijn en zij die een volgestouwd huis hebben, maar enige organisatie hebben aangebracht in hun rotzooi. De laatstgenoemde groep noemt men de “clean-hoorders”. Er zijn echter maar weinig van deze schone hoarders, want de meesten bewaren letterlijk “alles”.

Hoarders kunnen ook dieren verzamelen, de “animal-hoorders”. In Amerika valt zelfs de term “child-hoarder” om vrouwen te

omschrijven die verslaafd zijn aan het krijgen van kinderen. Een voorbeeld daarvan is de vrijgezelle Amerikaanse Nadya Suleman die ondanks dat ze 6 kinderen had laten verwekken via de IVF-methode, besloot om meer embryo's te laten plaatsen en vervolgens 8 kinderen baarde.¹

Het excessief hamsteren van spullen valt onder de noemer OCD (Obsessive Compulsive Disorders), beter bekend als dwangneurosen of dwangstoornissen.² Voorbeelden van andere stoornissen uit deze zelfde groep, benoemd in een boek van drs. Paul Wisman³, zijn: wasdwang, schoonmaakdwang, controle-dwang, vraagdwang en dwangmatige traagheid.

Het hoarden is ook een kenmerk van het Diogenes-syndroom, een term die voor het eerst in 1975 gepubliceerd werd in het medische tijdschrift The Lancet.⁴ Het syndroom is genoemd naar een vierde eeuwse filosoof die schaamteloos leefde en alle normale standaarden van de hand wees. De aandoening wordt doorgaans gezien als een geriatrisch syndroom. Andere bronnen verduidelijken dat het ook op jongere leeftijd kan optreden.⁵ Kenmerkend zijn onder andere: zelfverwaarlozing, weigering van communicatie, afstandelijkheid, koppigheid en achterdocht. Personen die aan dit syndroom lijden, hebben een verzamelwoede en stouwen hun huis vol met rotzooi. Schaamte over dit gedrag ontbreekt.

Het syndroom van Asperger wordt door het Universitair Centrum Psychiatrie omschreven als een aan autisme verwante stoornis.⁶ Het is een aandoening waarbij verzamelwoede ook veel voorkomt, zowel van gebruikelijke als ongebruikelijke objecten. Mensen met schizofrenie vertonen ook vaak het hamstergedrag.⁷ Ook mensen met ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) hebben vaak moeite om spullen weg te gooien, waardoor zij verwoed verzamelaars kunnen zijn.⁸ Verder trof ik in de literatuur ook

verbanden met andere aandoeningen waarbij het dwangmatig verzamelen soms voorkomt, voorbeelden zijn: Anorexia Nervosa (eetstoornis), het Prader-Willi syndroom (genetische afwijking als gevolg van het ontbreken van informatie op chromosoom 15), het Frontaal syndroom (hersensletsel als gevolg van bijvoorbeeld een val op het hoofd) en Dementie.⁹

Onderzoekers hebben ontdekt dat er een aantal risicofactoren ten grondslag kunnen liggen aan het compulsief hoarden.¹⁰ Zo schijnt de verzameldrift vaak al rond de 12-jarige leeftijd zichtbaar te zijn en te verergeren naarmate de persoon ouder wordt.

Mensen die hoarden zijn vaak erg perfectionistisch. Ze kunnen niet kiezen of ze iets willen houden of wegdoen. Omdat het wegdoen van spullen onrust veroorzaakt, houden ze het voorwerp zodat er geen beslissing gemaakt hoeft te worden.

Meestal zijn er in de nabije familielijn van dwangmatige verzamelaars mensen die ook hoarden. Genetische aspecten lijken daardoor een rol te spelen, 85% van de compulsieve hoarders heeft een ouder, broer, zus of kind met ditzelfde gedrag.¹¹

Er wordt geschat dat 1 tot 2,5 procent van de wereldbevolking lijdt aan het hoardingsyndroom en dus dwangmatig hamstert.¹²

Mensen die lijden aan het hoardingsyndroom hebben de drang en dwang om alles te verzamelen en kunnen deze niet weerstaan. Ze hebben allen overwegend dezelfde kenmerken. In mijn opsomming gebruik ik informatie van Frost & Hartl (1996)¹³ en van Fred Penzel, Ph.D.¹⁴

Hoarders van spullen kenmerken zich door de volgende zaken:

- Zij verzamelen een groot aantal bezittingen die nutteloos zijn of een beperkte waarde hebben. Ze zijn niet in staat om kapotte, niet te repareren, voorwerpen weg te gooien. Ze verzamelen of kopen enorme hoeveelheden goederen die

absoluut onnodig zijn voor normaal gebruik. Men legt een voorraad aan “voor de toekomst” die men nooit gebruikt.

- De functies van kamers in hun woning vallen weg. De ruimtes kunnen niet meer gebruikt worden waarvoor deze bedoeld zijn. Hoarders hebben een extreme angst om iets weg te gooien omdat ze denken dat ze het op een dag nodig kunnen hebben. Soms vergoelijkt een hoarder de verzamelwoede door te stellen dat alles wat er verzameld wordt ooit een ander van pas zou kunnen komen. Ruimtes worden door de opeenstapeling van troep vaak compleet onbruikbaar.
- Het hamsteren veroorzaakt leed en beperkt het functioneren. Opvallend is dat hoarders zelden de spullen die ze verzamelen ook echt gebruiken en als ze daadwerkelijk iets nodig hebben het niet kunnen vinden. Deze mensen leiden een ongeorganiseerd leven. Een hoarder creëert een haast onmogelijk bestaan en leeft meestal met beperkte of geen sociale contacten omdat men alles doet om bezoekers te weren. Partners keren de hoarder niet zelden de rug toe omdat ze het niet kunnen opbrengen om in de ongeorganiseerde troep te leven. Aanwezige kinderen worden soms uit huis geplaatst omdat de thuissituatie niet veilig is en om gezondheidsredenen niet houdbaar.
- Doordat grenzen vervagen, hebben hoarders moeite om geleende voorwerpen terug te geven en kan de verzamelwoede leiden tot stelen en kleptomanie. Deze mensen zijn niet in staat om het onderscheid te maken tussen *waardevolle* en *onnodige* spullen.

Een kennis vertelde me dat hij in het verleden eens had geholpen bij de ontruiming van de woning van een hoarder in een flatgebouw. De persoon had dusdanig compulsief kranten

verzameld en meters hoog opgestapeld, dat de betonvloer op instorten stond vanwege het gewicht.

Mijn man en ik hebben een tijd een benedenwoning verhuurd aan iemand die een hoarder bleek te zijn. Hij had zich toegelegd op het verzamelen van boeken. Alle boeken die hij maar kon bemachtigen, nam hij mee naar huis. Of het nou een kinderboek was of een roman, of het er netjes uitzag of uit elkaar viel, maakte hem niet uit. Aanvankelijk puilden zijn kasten en boekenplanken uit van de hoeveelheid boeken die hij verzamelde. Toen de planken doorzakten, begon hij boeken op de grond te stapelen. Uiteindelijk had hij nog één stoel waar hij zelf op kon zitten en die hij kon bereiken door langs een muur van boeken te schuifelen. Hij had een slaaphol gecreëerd van lappen, een hut tussen zijn boeken, omdat er geen plek meer was voor een matras.

Volgens Manita Overweg, Professional Organizer, is dit een typisch geval van een boekenhoarder. *‘Daarvoor bestaat zelfs een aparte naam, een bibliomaan. Die verzamelt niet maar die hamstert. Boekenverzamelaars noemt men bibliofielen en binnen die groep heb je jagers en lezers. Lezers zijn liefhebbers, mensen die liefde en belangstelling hebben voor de inhoud van een boek. Bij de jager gaat het niet om het boek, maar om het speuren ernaar. De indeling lijkt helder, in de praktijk lopen de categorieën door elkaar.¹⁵ Zo heb ik eens een “jager” begeleid. Hij was expert op een deelterrein waar hij heel veel van wist. Hij bestelde alle boeken op dat vlak en had ambitieuze plannen om in Nederland hét aanspreekpunt op dat terrein te worden. Volgens mij was dat potentieel mogelijk, maar hij had van álles te veel spullen. Het hele huis lag vol en alle informatie over zijn vakgebied was verre van toegankelijk. Ik kwam diverse ongeopende postpakketten tegen waarin boeken zaten en de studeerkamer fungeerde al jaren als opslagplaats. Beschimmelde min of meer onleesbare tijdschriften uit 1970, die*

jaren in het schuurtje hadden gelegen, mochten niet weg. Mijn insteek bleef, dat hij letterlijk én figuurlijk plaats zou moeten maken voor zijn wetenschappelijke hobby.'

Hoarding kan nog veel meer consequenties hebben.

Manita benoemt een incident waarbij er brand uitbrak bij iemand anders die heel veel spullen had verzameld. *'Ternauwernood is die man gered, omdat een buurman naar hem riep dat hij zijn huis moest verlaten. De man kreeg een ander huis en begon opnieuw met verzamelen. Soms zie je in zo'n huishouden kleine kinderen rondlopen in onhygiënische rotzooi. Het komt vaker voor dat mensen allerlei spullen verzamelen en die overal opstapelen, ook voor de kachel, zodat de brandweer eisen gaat stellen. Hoarders kunnen een gevaar vormen voor zichzelf en hun omgeving, maar soms ook voor een heel huizenblok. Er zijn gevallen bekend van hoarders die stierven door de gevaarlijke situatie die ze gecreëerd hadden.'*

De Telegraaf bericht over een echtpaar uit Las Vegas dat leefde in een huis dat van de vloer tot aan het plafond volgepropt was met afval, voedselresten, kleding en andere troep.¹⁶ Ze hadden paadjes gecreëerd om zich in de woning te kunnen verplaatsen. Toen de vrouw vermist raakte, werd het huis meerdere keren doorzocht met speurhonden, maar door de stank konden de dieren onmogelijk een geurspoor oppikken. De Amerikaanse media meldden dat de man maanden na de vermissing haar voeten onder de rommel vandaan zag komen. Omkomen in de rotzooi kan dus écht.

Wat zijn animal-hoarders?

Dieren kunnen mensen een hoop levensgeluk brengen. In het verleden heb ik twaalf jaar lang een praktijk gehad waar mensen

terecht konden met hun dier voor gedragstherapie en alternatieve geneeswijzen. In mijn praktijk heb ik vaak motivaties aangehoord die verduidelijken waarom mensen zoveel om hun huisdier geven. Ik vernam van klanten dat ze zich veilig voelen door hun huisdieren, het prettig vinden om met hun dieren activiteiten te ondernemen, dat dieren hun een mooie mogelijkheid bieden om met anderen in contact te komen en dat ze hun dieren geweldig in de omgang vinden. Het kan mensen ook een goed gevoel geven om dieren te kunnen redden uit slechte omstandigheden. Het kan fijn zijn om te zien hoe gekwetste en onbegrepen dierenzielen kunnen veranderen, hoe ze opbloeien en leren genieten van het leven. Juist omdat dieren ons niet beoordelen en vaak troost bieden op moeilijke momenten, zijn ze gewaardeerde vrienden. Dierenliefhebbers genieten van hun aanwezigheid en velen vinden een leven zonder dieren zinloos en leeg. Er zijn honderden redenen waarom mensen en dieren een sterke band kunnen voelen met elkaar.

Uit een Amerikaans onderzoek¹⁷ dat in 2004 werd uitgevoerd, bleek dat 77% van de huisdierbezitters een huisdier beschouwt als een volwaardig gezinslid; 55% heeft een vader- of moedergevoel bij hun dieren en kent ze eenzelfde status toe als kinderen; 54% leunt emotioneel op hun huisdier; 50% zou als die verbannen zou worden naar een verlaten eiland liever een dier meenemen dan een mens; 45% gelooft dat hun dieren betere luisteraars zijn dan kennissen, vrienden of familieleden; 56% zou het eigen leven riskeren voor een huisdier en 73% is bereid zich in de schulden te steken als dit noodzakelijk is voor het welzijn van het dier.

Het onderzoek maakt duidelijk dat dieren goede vrienden zijn en gelukkig behandelen veel dierenliefhebbers hun dieren ook als zodanig.

Dierbezitters geven hun dieren overwegend de beste zorg naar hun eigen maatstaven. Ieder hanteert criteria en beslist zelf hoe

de zorg voor een dier wordt vormgegeven. Op basis van overtuigingen kunnen mensen beslissingen nemen die afwijkend zijn. Men kan er bijvoorbeeld voor kiezen om dieren voeding te geven die afwijkt van dat wat gangbaar is. Men kan vanuit kritische motivaties besluiten om dieren niet te vaccineren. Bij het behandelen van ziekten kunnen afwijkende normen gehanteerd worden door bijvoorbeeld in plaats van voor reguliere medicatie, voor een alternatieve behandeling met homeopathie of kruidengeneeskunde te opteren.

Omdat de criteria van “goed zorgen voor een dier” van mens tot mens verschillen, zijn er regels, deels ongeschreven, deels vastgelegd, over wat wij mensen normale maatstaven vinden.

Per land verschillen deze regels. Zo is het in Oostbloklanden gebruikelijk een hond buiten aan een ketting te leggen, iets dat wij in Nederland zielig vinden. In sommige Aziatische landen consumeert men honden, iets waar wij van walgen.

Bij de regels die de Nederlandse Dierenbescherming hanteert, komt het er meestal op neer dat als een dier eten en drinken heeft en de huisvesting niet te klein is, er niet gemakkelijk het stempel “verwaarloosd” opgedrukt wordt.

Animal-hoorders zijn mensen die, net zoals de hoarder, compulsief verzamelen, maar in plaats van spullen, dieren zijn gaan verzamelen.

Frieda Jungman uit Kropswolde, is een vrijwilligster die zich het lot van dieren erg aantrekt en in haar omgeving bekendheid geniet vanwege haar hulpvaardigheid. Ze verleent bijstand in situaties die bij haar gemeld worden door de Dierenbescherming en hulpverlenende instanties zoals maatschappelijk werk en de GGD.

Frieda deelt de mensen bij wie dierpopulaties uit de hand lopen op in vier categorieën, die elkaar soms overlappen. *‘Onder de*

eerste categorie vallen de mensen die geen geld hebben voor castraties en sterilisaties. Mensen die bijvoorbeeld verslaafd zijn, begeleiding krijgen van maatschappelijk werk en/of een bewindvoerder hebben die hun financiële zaken regelt. Vaak is er geen geld voor goede dierenzorg. Ze hebben telkens jonge dieren omdat ze niets doen aan geboortebeperking. Bij deze mensen gaat het mis omdat ze uit zichzelf niets ondernemen. Zelfs als ze geboortebeperkende operaties voor een habbekrats krijgen aangeboden, doen ze het nog niet. Dat zijn de mensen die ik aan de hand meeneem om ervoor te zorgen dat hun dieren niet de dupe worden.'

De tweede categorie bestaat volgens haar uit mensen die achteruit gaan in hun conditie. Ze geeft een voorbeeld van een boer die vier katten op zijn erf had lopen. *'Deze man had geld zat, maar vond steriliseren te duur. Jonge katten maakte hij eigenhandig een kopje kleiner. De man werd ernstig ziek en kwam in een revalidatiecentrum terecht. Zijn zus belde mij na een jaar op om te vertellen dat de populatie van zijn 4 katten was uitgemond in 49 katten. Toen ik daar ging kijken, bleken 23 van de katten vrouwtjes te zijn, 2 daarvan hadden jongen en 21 waren er hoogzwanger. Zo snel gaat dat, al ging het in dit geval niet bewust.'*

Onder de derde categorie schaarst zij de mensen die van alles naar zich toe trekken. *'Ze zetten eten achter het huis en beginnen katten te voeren. Daar hoeven maar een paar ongecastreerde dieren bij te lopen en dan heb je de poppen al aan het dansen. Ik heb bijstand verleend in zo'n situatie bij een 60-jarige man. Die man zette stevast iedere nacht om twee uur een hoop eten buiten. Verschillende zwervkatten en katten van mensen uit de buurt kwamen daar op af. Het is dan zaak om de dieren op zijn minst te laten steriliseren en castreren. Hij wilde daar niet aan meewerken. Ik mocht de katten wel vangen, maar niet op zijn*

erf. Met een bonkend hart stond ik daar 's nachts bij zijn schuur om katten te vangen. Bij deze groep en bij de mensen van de tweede categorie gaat het vooral rondom het huis mis.'

De laatste groep zijn de dwangmatige dierenverzamelaars, de zogeheten animal-hoorders die overwegend meer dieren hebben dan de gewone huisdierbezitter. Daarin zijn verschillende gradaties, maar de overeenkomst tussen mensen uit deze vierde categorie is volgens Frieda dat het heel moeilijk is om daar binnen te komen. *'Dit zijn de mensen die vaak zelf niet eens weten hoeveel dieren ze hebben. De mensen met wie je flink aan moet pappen om er binnen te komen. Ik probeer ze altijd op hun gemak te stellen en in hun waarde te laten, door mijn eigen gevoelens bij dergelijke situaties opzij te zetten. Veel gevallen zijn vaak te triest voor woorden.'*

Ze geeft het voorbeeld van een vrouw die met 12 katten op een flat woonde. *'Het stonk er verschrikkelijk. De urine droop via de meterkast naar de onderburen. Alle katten waren erg bang. Er waren veel jonge katten doodgegaan als gevolg van bloedarmoede door vlooien. Ook hadden verschillende diertjes bloemkooloren door oormijt. Ik trof kittens die slap waren, ver dwaasd voor zich uit staarden en waar amper leven in zat.'*

Uiteindelijk werd deze vrouw uit haar woning gezet en deed afstand van haar dieren. Toen ze tijdelijk bij een vriend woonde, begon ze weer te verzamelen. Frieda vertelt: *'Een paar maanden daarna betrok ze een nieuwe woning. Ik kreeg toen een telefoontje van de GGD en kreeg te horen dat ze in korte tijd alweer 29 katten had en een hoop kittens. Begeleiding loopt in zulke situaties spaak. Hulpverlening wil er niet heen omdat ze in zo'n huis amper kunnen ademhalen van de stank. Thuiszorgmedewerkers jammeren dat het reinigen van zulke woningen niet bij hun functie past. Ik kom dan in actie. Het veldwerk dat ik uitvoer, is soms erg moeilijk, want je hebt met*

mensen te maken die liever de deur gesloten houden en je praat meestal over angstige dieren die niet makkelijk te herplaatsen zijn. Een groot probleem is altijd het geld. Wie gaat de rekening betalen? De ene regionale afdeling van de Dierenbescherming houdt een hand op de knip, de andere afdeling heeft weer meer oog voor het zoeken naar oplossingen. Ik vind dat er altijd geboortebeperkende maatregelen genomen moeten worden. Soms betaal ik die kosten maar uit eigen zak. Mijn werkzaamheden beschouw ik als een roeping.'

Frieda verduidelijkt heel goed het grote verschil tussen een dierbezitter met veel dieren en een dwangmatige verzamelaar. Niet iedereen die een grote diergroep verwaarloost, is te kenmerken als animal-hoarder. Soms geven mensen juist toe dat een gecreëerde situatie onhoudbaar is en staan open om de omstandigheden te verbeteren. Er zijn bijvoorbeeld dierbezitters die zich ontfermen over dieren en vooraf geen notie hebben van al het werk dat goede diervoorzorg vereist.

Een belangrijk verschil tussen mensen met grote dierpopulaties die ze wel of niet onder controle hebben, is dat iemand die lijdt aan het animal-hoardingsyndroom dieren blijft verzamelen en de impuls die tot dit gedrag leidt op geen enkele manier onder controle heeft.

De animal-hoarder lijdt aan een vergelijkbare stoornis als de hoarder van spullen en omdat er een grote psychische problematiek aan ten grondslag ligt, kan de animal-hoarder ook niets anders dan verzamelen. Dit leidt meestal voor dieren tot zeer ernstige situaties.

Net zoals een hoarder geen afstand wil nemen van spullen, wil de animal-hoarder geen afstand doen van dieren. Animal-hoarders hebben niet in de gaten dat hun dieren de juiste zorg ontberen en ontkennen dat ook.